

TIJDSBEELD *Sas van Geraardsbergen*

Steven DE SCHUITENEER & Jacques DE RO

Postkaart SBP: "Grammont – La Dendre à l'Ecluse" (circa 1907)
(Verz. S. De Schuiteneer)

Foto S. De Schuiteneer
(2 januari 2016)

Deze postkaart, uit een reeks van SBP¹ uit Etterbeek, is een opname van op de linkeroever van de Dender met als resultaat een bekoorlijk beeld van het sas van Geraardsbergen. Op de plaats waar de rivier de stad instroomt, zijn twee kunstmatige eilandjes gevormd. Naast de aarden trekweg, thans aangeduid als de Sasweg, ligt een kleine op een door stoom aangedreven sleepboot aangemeerd. Daarnaast ligt een vrachtboot klaar voor de sluis. Rechts daarvan zien we het sluiswachtershuis², dat in 1868 bij de kanalisatiewerken in opdracht van de Staat werd gebouwd en dat tot 1939 in concessie werd gegeven aan de *Maatschappij der Dendervaart* met zetel te Blaton. Uiterst rechts op de foto zien we het bakstenen

gebouwtje met balkenstuw op zandstenen basis onder een tentdak van panen. Alleen de gevel stroomafwaarts is nog origineel, terwijl in het interieur het mechanisme voor het ophalen van de schotbalken uit vermoedelijk circa 1760 bewaard is gebleven. Tussen dit gebouwtje en de Molenstraat bevonden zich tot 1868 de drie abdijmolens, waarvan de bestaansgeschiedenis teruggaat tot het laatste kwart van de 12de eeuw. Het sluizencomplex op de Dender tussen de Molenstraat en de Sasweg is sedert 10 juni 1992 als monument beschermd.³ Verderop de trekweg in de richting van de stad, staat het witgeschilderde gebouwencomplex van de zeepziederij van Ange De Block en ook de voetgangersbrug, ontworpen

door Arthur Vierendeel (1852-1940), is nog goed zichtbaar. Meer dan honderd jaar later heeft de omgeving van de sluis veel van haar charme verloren. Alleen het sluiswachtershuis en het bakstenen gebouwtje staan nog overeind. Storende verkeersborden, een verharde weg die ook voor auto's toegankelijk is en groene fluorescerende verf op de sluisdeuren ontsieren het gezicht. Vorig jaar werd de aanbestedingsprocedure voor de vernieuwing van de stuwsluis in Geraardsbergen afgerond. Volgens *Waterwegen en Zeekanaal NV* zal de aannemer nu verschillende uitvoeringsstudies opstarten en een *master planning* uitwerken voor werken die de komende drie jaren zullen uitgevoerd worden.⁴

1. SBP staat voor *Société Anonyme Belge de Phototypie* en werd in 1907 opgericht in de Rue Ma Campagne nrs. 30, 32 en 34 te Etterbeek. In 1920 is de firmaam gewijzigd in *La Phototypie Belge Société Anonyme Nouvelle*, of afgekort PHOB.

2. AKG (Archief Kadaster Gent), Ger, doc. 212, art. 1095^v, 1219 en 1405: sectie A 502^d, 80 m².

3. J. De Ro, *Waterkracht versus mechanische drijfkracht. Evolutie van de watermolens in Geraardsbergen en deelgemeenten. Deel 1*, in *Gerardimontium*, 2004, nr. 194, p. 19-23.

4. Zie hierover meer: <http://www.dender.be/thema/stuwen> (januari 2016).